

TARIK BUĞRA'YI BESLEYEN EDEBİYAT MAHFİLLERİ

Necati TONGA

Cocukluk yılları Akşehir'de geçen Tarık Buğra'nın edebî kişiliğinin oluşmasında ilk ve ortaöğrenimini gördüğü bu küçük ilçenin önemli bir yeri vardır. Akşehir, tarihi dekoru ile yazarın pek çok eserinde geniş bir mekân olarak karşımıza çıkar. Yazar, kendisi ile yapılan bir söyleşide bu ilçenin hayatında oynadığı rolü şu cümlelerle ifade eder:

“Akşehir kültürü ile beslendim ben. Küçük bir çevre, iç içe insanlar... Daima birbirleriyle temastalar ve birbirlerinin kontrolü altındalar. Ben iyi bilirim, çocukluğumda mahalle aşırı, bir mahalleden öbür mahalleye gittiğimiz zaman, bağıra çağıra işte, meydan okuyarak belki de, bir kadın 'Nazike Hanım'ın oğlu sana yakışır mı?' diye seslenmişti pencereden. Bunu hiç unutmam ben. Çok işitmişimdir Nazımbezâde ikazını.”¹

Kültürlü bir baba olan Mehmet Nâzım Bey'den ilk eğitimini alan Tarık Buğra; *Rubab-ı Şikeste*, *Cevdet Paşa Tarihi*, *Murat Bey Tarihi* gibi kitaplarla, önce babasının zengin kütüphanesi sayesinde karşılaşır. Tarık Buğra'nın edebiyata ilgisi, esas itibarıyla ilkokul dördüncü sınıfta iken belirmiştir. *Çocuk* dergisinin düzenlediği çekilişte *Ateşten Gömlek*, *Hüküm Gecesi*, *Monte Kristo Kontu*, *Karmen* gibi eserleri kazanması, yazarın edebiyata ilgisini artırır ve şair-yazar Rıfki Melûl Meriç'in ortaokul sıralarındayken Türkçe derslerine girmeye başlamasıyla bu ilgi artarak devam eder. Tarık Buğra, bir mülakatında bu olayı şu cümlelerle anar:

“Sonra ortaokul başladı. İkinci sınıfta, o büyük şansı benim ve bizim için. Rahmetli şair ve araştırmacı Rıfki Melûl Meriç Türkçe hocası olarak geldi, çok iyi hatırlıyorum: Ben o günlerde sınıf arkadaşları içerisinde iyi yazan birisiydim. Yanımdaki 'Tarık bana da yaz' dedi, onun ödevini yazdım. Ar-

1 Feridun Alper, “Tarık Buğra İle Sanat ve Edebiyat Üzerine”, *Mina* dergisi (Erzurum), 1992, s. 7.

kamdaki ‘Tarık benimkini de yazıver’ yazdım. Üçüncüyü de yazdım, zil çaldı, ders bitiyor, ‘Getirin’ dedi. Ben kendim için bir cümle yazdım. Konu, bahardı. Şuydu cümle hiç unutmam: ‘Kışın çamurlarından, soğuklarından kurtulurken ümit bağladığımız üç heceli, sekiz harfli kelime’ dedim ve verdim. (...) Sonra Rıfıkı Bey, bana şiir yazmam için ısrara başladı. (...) Rahmetli babama söylemiş, ‘Tarık’ta iş var’ demiş. Sebep de bir kafiye bulmuşum, hiç kullanılmamış bir kafiye. O zaman şiir anlayışında kafiyeler falan çok önemli. Şöyle bir şeydi o: Akşamın bulutları falan dağılıyor, karanlık basıyor o güzel grup bitiyor ve ben şöyle diyorum:

İşte neşem de böyle, böyle gelip geçici,

Bir vechi kızıl serap, bir çöldür diğer vechi.

Geçici-vechi güzel bir kafiye olmuş ona göre ve böylece beni edebiyata bağladı.”²

Edebî kişiliğinin zemini Akşehir’de atılan Tarık Buğra’nın edebiyat hayatındaki dönüm noktası ise on sekiz yaşında bir genç iken İstanbul’a gidişi ile gerçekleşmiştir. İstanbul’da o dönemde devam ettiği Küllük ve Darüttalim kıraathaneleri, yazarı besleyen önemli edebiyat mahfilleri olarak karşımıza çıkar.

Konya Lisesinden 1936 yılında mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine imtihansız giren Tarık Buğra’nın İstanbul’daki ilk günlerinde hocası Rıfıkı Melûl Meriç’le karşılaşması,³ yazarın önemli bir edebiyat atmosferine girmesine de vesile olur: Küllük.

1900’lerin başında açıldığı tahmin edilen Küllük, özellikle 1930’lu yıllarda İstanbul’un en önemli edebiyat mahfillerinden biridir. Beyazıt Camisi’nin türbe kapısının önündeki alanda, meşhur Emin Efendi Lokantası’nın mutfak bölümü ile bitişik konumlanan Küllük’e açıldığı tarihten itibaren pek çok şair, yazar, sanatkâr ve bilim adamı devam etmiştir. Yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurullah Ataç, İbnülemin Mahmut Kemal İnal, Mustafa Şekip Tunç, Peyami Safa, Necip Fazıl Kısakürek, Asaf Hâlet Çelebi, Abidin Dino, Sait Faik Abasıyanık, Faruk Nafiz Çamlıbel, Orhan Veli Kanık, Cahit Sıtkı Tarancı; *Küllük*’te görülen ve mekânın bir edebiyat mahfiline dönüşme-

2 Muhsin Karabay, “Tarık Buğra ve Güneş Rengi Yapraklar”, *Türk Edebiyatı*, S. 233, Mart 1993, s. 21.

3 Beşir Ayvazoğlu, bu konuda şu yorumu yapar: “Akşehir’den öğrencisi olan genç edebiyat heveslisini alıp Küllük Kahvesi’ne götürülen Meriç de eski bir Tıbbiyelidir ve Tıbbiyelilik ruhunu hiçbir zaman kaybetmemiştir. Eski öğrencisine İstanbul’da ilgi göstermesini, onda biraz da kendi gençliğini bulmuş olmasına bağlayabiliriz.” Beşir Ayvazoğlu, *Büyük Ağa: Tarık Buğra*, İstanbul, Kapı Yay., 2006, ss. 20-21.

sini sağlayan yüzlerce isimden yalnızca birkaçıdır. Necip Fazıl, bir yazısında Küllük'ü bir “akademya” olarak nitelendirir ve kahvehanenin panoramasını şu cümlelerle çizer:

“Beyazıt Camii'ne bitişik ağaçlıklı kahve. Arkasını verdiği caminin vakarlı duvarı ve yüzünü çevirdiği lokantanın döner kebabı arasında, züppe tabiriyle janr sahibi bir yer. Her cinsten, sınıftan, mezhebden, zevkten, kılıktan, edadan bir mahşer. Arada bir, musalla taşına varabilmek için bu kalabalıktan yol rica eden cenazeler. İslam cenazesi geçerken Frenk muşeret kitaplarındaki bir kaide titizliğiyle ayağa kalkan zarif adamlar kütlesi.

Şu yanda kızlı erkekli, öbek öbek üniversite gençleri. Beride, kısa pantolonların açık bıraktığı nahiyelerden sarışın kılları fişkıran, ham ayvalar kadar sevimsiz Alman seyyahları. Bu tarafta, intişar meydanına çıktığı gün dünya nizamını altüst edecek olan mecmualarının tashihleriyle meşgul heveskârlar.”⁴

Beyazıt Camii ve çevresi

Yıllarca farklı kesimlerden pek çok şair, yazar, fikir adamı ve akademisyeni etrafında toplayan Küllük, edebiyat tarihimize damga vuran mahfillerin başında gelir. Mahfille aynı adı taşıyan ve Eylül 1940'ta yayımlanan *Küllük* dergisi, tek sayı çıkmasına rağmen mekânda düzenlenen toplantılarına işaret eden bir süreli yayın olması bakımından da dikkat çeker. Çeşitli edebî eser-

4 Necip Fazıl Kısakürek, “Küllük Akademiyası”, *Türk Edebiyatı*, S. 432, Ekim 2009, s. 14.

lerde de yansımaları görülen⁵ Küllük kahvesi, merkezi konumu ve ucuzluğu sebebiyle uzunca bir dönem ediplere iletişim ortamı olmuş, 1950'li yıllarda Beyazıt Meydanı'nı genişletme çalışmaları esnasında yıkılmıştır.⁶

Küllük, edebiyat heveslisi bir genç olarak İstanbul'a ayak basan Tarık Buğra'yı besleyen ilk ve en önemli edebiyat mahfilidir. Yazar, bu mahfilin hayatında oynadığı rolü *Tercüman* gazetesinde yayımladığı bir yazısında şu cümlelerle açıklar:

“Küllük de Bayezid'in talebe kahvelerinden birisi idi; o da yok artık. O olmayınca da Bayezid'in adı ha kalmış, ha kalmamış; ne fark eder? Küllük bir devirdir tek başına. Bilenler Küllüğü Darülfünun'un -ve üniversitenin- tamamlayıcısı, hattâ başlı başına bir üniversite sayarlar: 'Küllük'ten mezunum' diyen yalnız ben değilim. (...) Kısacası Küllük'te beslendim. Yalnız edebiyatta değil, tıp dahil, hukuk dahil, hemen her mesleğin, sonradan ün yapmış, hâlâ tanınan veya vefat edip de hafıza-yı beşer'in nankörlüğüne mahkûm düşen Türkiye değerleri geçmiştir Küllük'ten.. Küllük onların üzerinde hak sahibidir. Küllük, sindirimi bozuk olmayan herkesi beslemiştir: Buram buram kültür tüterdi akasyalarından, ihlamur, çınar, atkestanesi ve çitlembik ağaçlarından.. kışın.. vagona benzeyen salaş kısmının yabancıları, alışmamışları boğabilecek havasından da!..”⁷

Hocası Rıfki Melûl'un yönlendirmesi ile Küllük'e devam etmeye başlayan Tarık Buğra, bu mahfilde dönemin ünlü edebiyatçı ve fikir adamlarını tanıma imkânına kavuşur. Yahya Kemal, İbnülemin Mahmut Kemal İnal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ali Nihat Tarlan, Mükremin Halil Yinanç, Nurullah Ataç, Yavuz Abadan, Emin Âli Çavlı, Neyzen Tevfik yazarın Küllük'te tanıştığı ve iletişime geçtiği belli başlı isimlerdir. Tarık Buğra hatıralarında Said Maden, Rauf Mutluay, Halil İbrahim Bahar ve Gökhan Evliyaoğlu gibi genç kuşaktan bazı isimlerle de Küllük'te tanışıp görüşüğünü kaydeder.⁸

İstanbul'daki öğrencilik günlerini bir “öğrenci” hayatından ziyade Küllük'ün tahta masa ve iskemlelerinde yazarlık hayalleri kurarak geçirmeye başlayan Tarık Buğra, kısa zamanda bu mekânın sadık müdavimlerinden

5 Hatıra ve deneme türünden eserlerin yanı sıra Sıtkı Akozan'ın “Sanmayın âvâre bülbüller gibi güllük'teyiz / Biz yanık bir kor gibi Küllük'teyiz” mısraları ile başlayan *Küllük-nâme* (1936) adlı bir kitabı mevcuttur.

6 Küllük hakkında daha fazla bilgi için bk. Emin Nedret İşli, “Küllük Kahvesi”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, C. 5, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt ve Kültür Bakanlığı Yay., 1994, s. 169; Turgay Anar, *Mekândan Taşan Edebiyat: Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri*, İstanbul, Kapı Yay., 2012, ss. 226-251.

7 Tarık Buğra, “Küllük”, *Tercüman*, 6 Ekim 1974, *Düşman Kazanmak Sanatı* içinde, 2. Baskı, İstanbul, Ötügen Neşriyat, 2002, s. 311.

8 Tarık Buğra, agy., s. 311.

Bedri Rahmi Eyuboğlu'nun fırçasından Küllük

biri olur.⁹ Tıp Fakültesi'ndeki derslerini takip etmeyen, bu sebeple de yıl sonu imtihanlarına girmeyen genç yazar, bir süre sonra kaldığı Tıp Talebe Yurdu'ndan da atılmış, yaklaşık bir buçuk ay Küllük'te ikamet etmek zorunda kalmıştır. Yazar, yine Küllük'te tanıştığı bazı arkadaşları sayesinde Fatih Medresesi'nde -ki romanlarında Servili Medrese adıyla işlenir- kendisine kalacak bir yer bulmuştur.

Küllük'te birç öğrenen Tarık Buğra, hatıralarında Nurullah Ataç ve Yavuz Abadan ile bu mahfilde birç

oynadığını, kısa sürede bu oyunun “kral”ları arasına girdiğini yazar¹⁰. Boyabatlı Mehmet örneğinde kumarbaz insan psikolojisini işleyen “Borç” adlı hikâyesinde Buğra'nın Küllük günlerinden yansımalar görülür. Buğra, bu hikâyede o günlerdeki bohem yaşantısına “Bir öğrenci... Kumarbaz bir öğrenci ama. Aybaşlarını, kırmızı renkli ve yüz elli liralık havale kâğıtlarını beklerdim postadan ve beklediğim başka da bir şey yoktu”¹¹ cümleleriyle atıfta bulunur.

Ne var ki yazar, edebiyat tarihimizde yer eden ve pek çok insanın yetişmesini sağlayan Küllük'ün edebî eserlerde yeterli derecede işlenmediği kanaatinde:

“Küllük yalnız edebiyatçıların, ilim ve meslek adamlarının ünlülerini top-
layan bir kahve değildi; öyle kimseleri yetiştiren yer de olmuştur. Ne çare
ki, yetiştirdiği edebiyatçılar ona karşı pek de vefalı çıkmadı: Hani Küllü-
gün romanı, piyesi? Yok! Üç beş hikâye, birkaç şiir ve o kadar hatıra yazı-
sı. Hâlbuki Küllük bir dönemin sergilenişi için ne kadar uygun, ne kadar

9 Beşir Ayvazoğlu, *age.*, s. 3.

10 Tarık Buğra, *agy.*, s. 311; Hüseyin Tuncer, *Tarık Buğra*, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., 1988, s. 9.

11 Tarık Buğra, “Borç”, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* içinde, 14. Baskı, İstanbul, Ötüken Neşriyat, s. 106.

elverişli bir ortamdır.”¹²

Tarık Buğra, “Küllük”¹³ adlı hikâyesinde bu edebiyat mahfilini işlemiştir. Okurda bir hikâyeden çok “deneme” intibayı uyandıran “Küllük”, bahsedilen mahfili bir bütün hâlinde gözler önüne seren önemli metinlerden biridir. Yazar, bu hikâyesinde mahfilin kendisinde uyandırdığı intibalardan ve hatıralarından hareketle Küllük’ün panoramasını çizer. Buğra’nın yazarlık çizgisinde önemli bir durak olan Küllük; konumu, fizikî özellikleri, eşyaları, çalışanları ve müşterileriyle bu hikâyede dile gelir. Tarık Buğra, “Ne Demeli?” adlı hikâyesinde ise Küllük’ü şu cümlelerle tasvir etmiştir:

“Küllüğü bilir misiniz? Görmüş veya hiç değilse iştmiş olmalısınız. Maa-
mafih böyle olmasa da ehemmiyeti yok; zira asıl anlatacağım şey Küllük’le
pek alâkalı sayılmaz. Size, bu ismi acayip kahveden üç beş satırcık bahse-
debilsem kâfi:

Beyazıd meydanının karakterini yapan unsurlar Küllük için de aynıdır;
Küllük, üniversitenin, camiin, taksi parkının, lüks lokantanın, üçüncü
sınıf kebabçının ve ruhun kifayetsizliğinden doğan iki piç kurusunun
sadizme varan kör hodbinlikle, tatminini topyekûn inkarda uman hırsın
sentezidir. Kısacası bu devrin sentezidir.”¹⁴

Dönemeçte romanının Dr. Şerif’i; Tıbbiye’yi bitirmeyi başarmış, yazar gibi Küllük mezunu biridir. O da genç Tarık Buğra gibi Yahya Kemal, İbnü-
lemin, Neyzen ve Köprülüzâde gibi ünlüleri Küllük’te tanımıştır¹⁵.

Bütün bu örneklerle rağmen Tarık Buğra, yıllar sonra kaleme aldığı bir yazıda Küllük’e borçlu kaldığını, bu mekânın “borcunu ödeyemediği birkaç alacaklıdan biri” olduğunu belirtir ki aşağıdaki cümleler bahsedilen mahfilin yazar üzerindeki etkisini de göstermektedir:

“Küllük Kahvesi, borcumu ödeyemediğim birkaç alacaklımdan birisidir.
Yazmayı tasarladığım ikinci piyesimin adı ‘Robert Taylor Küllük’te’ idi.
Ama ne bir piyes, ne bir roman... Sadece bir tek hikâye. Ve bazı atıflar...
Hakkını verebilmiş değilim. Belki yadırgayacaksınız, ama inanın, Kül-
lük garsonları, briççileri, prafacıları, Fuat Köprülü’leri, Yahya Kemal’leri,

12 Tarık Buğra, “Küllük”, *Düşman Kazanmak Sanatı* içinde, s. 312.

13 Tarık Buğra, “Küllük”, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* içinde, 14. Baskı, İstanbul, Ötügen Neşriyat, 2010, s. 84-86.

14 Tarık Buğra, “Ne Demeli?”, *Milliyet*, S. 587, 29 Aralık 1950, s. 6. (Bu hikâye, ilkin *Beş Sanat* dergisinde “Ufacık Ölü” adıyla yayımlanmıştır. Buğra’nın İki Uyku Arasında adlı kitabında (Yeditepe Yay., İst., 1954) yer alan hikâye, yazarın daha sonraki hikâye kitaplarında bulunmamaktadır. Bu hikâye de Tarık Buğra’nın gazete ve dergi sayfalarında kalan çoğu hikâyesi gibi külliyat hâlinde yayımlanacağı günü beklemektedir.)

15 Beşir Ayvazoğlu, “Tarık Buğra Küllük’te”, *Türk Edebiyatı*, S. 246, Nisan 1994, s. 11.

Mükrimin Halil'leri, Rıfki Melûl'leri, Yavuz Abadan'ları, Nurullah Ata'ları, Ali Nihat'ları ve üniversitelilerinin yanında çarşı esnafı ile edebiyat ve kültüre bağlılığını babamın kitapları kadar beslemiş, beni bir o kadar da zenginleştirmiştir.”¹⁶

Tarık Buğra'nın hayatında rol oynayan bir diğer edebiyat mahfili, Darüttalim Kiraathanesi'dir. Şehzadebaşı'nda yer alan bu kiraathane, 1916 yılından 1940'ların sonuna kadar hizmet vermiş bir mekândır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*'ndeki kahvehane sahnelerine ilham veren Darüttalim Kiraathanesi, İstanbul'da edebiyatçılara iletişim atmosferi olan önemli mekânlardan biri olarak karşımıza çıkar. Yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Mustafa Şekip Tunç, Ali Nihat Tarlan, Rıfki Melûl Meriç, Mükremin Halil Yinanç ve İbrahim Olgun; Darüttalim Kiraathanesi'ndeki sohbetlere katılan belli başlı isimlerdir¹⁷. Müdavimlerinin *Esâfil-i Şark* (Şark'ın sefilleri) adıyla anıldığı Darüttalim Kiraathanesi, Tarık Buğra'nın üniversite yıllarında Küllük'le birlikte devam ettiği bir mahfildir. Yazar, “Kıraat/Hane” başlıklı yazısında bu mahfil ve hayatındaki yeri hakkında şu bilgileri verir:

“Ben son demlerine yetiştim; Şehzadebaşı'nda, kocaman bir hangara benzeyen bir kahvehâne vardı. Mükremin Halil Yinanç'lar, Ali Nihad Tarlan'lar, Rıfki Melûl Meriç'ler de giderdi oraya. Adı Darüttâlim'di; fakat bizim üstadlar Zaviye-yi Esâfil-i Şark, yani, doğulu sefillerin mekânı derler, kendileri de tatlı tatlı dalga geçerlerdi. Ve, gece yarısına kadar vakit öldürürlerdi. Ne yalan söyleyeyim, vakit öldürmenin öyle tatlısını hiçbir zaman beceremedim. Beceremem de.

Çünkü her biri bir ayaklı kütüphâne idi. Tarih, edebiyat, kozmografya, şifalı bitkiler, ahvâl-i âlem! Kısacası, neler bilmezlerdi! Ve bildiklerini de ne güzel anlatırlardı! Onları dinler ve yazmanın, kitaplaştırmanın gereksizliğini anlardım. Nitekim onlar da yazmaya gerek görmemişler, her biri, kendi dalında bir düzine eser verebilecek iken, yasak savmışlardır.”¹⁸

Beyazıt'ta Küllük, Şehzadebaşı'nda Darüttalim edebiyat heveslisi genç Tarık Buğra'nın devam ettiği edebiyat mahfilleri olmuştur. Buğra; Hüseyin Tuncer'e yazdığı mektupta “o serseri günlerde, büyük bir şans derim buna, edebiyat içimde tortulaşıyordu. Fakat kâğıttan hala kaçıyordum ki, asıl şans diye de hâlâ bunu sayarım. Pişmeden, olmadan, kalıplaşmak tehlikesini

16 Tarık Buğra, *Politika Dışı*, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 1994, s. 204.

17 Turgay Anar, *age.*, s. 257-258.

18 Tarık Buğra, “Kıraat/Hane”, *Bu Çağın Adı* içinde, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 1995, s. 214-215.

böylece, tesadüfen atlatıyordu”¹⁹ cümleleri ile yazarlığının ilk devresinde bu mahfillerin hayatında oynadığı rolü açıklar. Gerek Küllük, gerekse *Darüttalim* yazarı edebiyat hayatına yönlendiren, onun edebî zevk ve birikimini besleyen mekânlardır. İlerleyen yıllarda Kulis Bar, Elit Kıraathanesi, Ştaynburg ve Marmara Kıraathanesi²⁰ gibi İstanbul’un diğer edebiyat mahfillerinde de zaman zaman görünen yazar için bu mahfillerin hiçbiri Küllük ve Darüttalim kıraathaneleri nispetinde etkili olmaz²¹.

Kaynaklar

ANAR, Turgay, *Mekândan Taşan Edebiyat: Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri*, İstanbul, Kapı Yay., 2012.

AYVAZOĞLU, Beşir, “Tarık Buğra Küllük’te”, *Türk Edebiyatı*, S. 246, Nisan 1994, s. 9-11.

_____, *Büyük Ağa: Tarık Buğra*, İstanbul, Kapı Yay., 2006.

ALPER, Feridun, “Tarık Buğra İle Sanat ve Edebiyat Üzerine”, *Mina* dergisi (Erzurum), 1992, s. 7.

BUĞRA, Tarık, “Ne Demeli?”, *Milliyet*, S. 587, 29 Aralık 1950, s. 6.

_____, “Küllük”, *Tercüman*, 6 Ekim 1974, *Düşman Kazanmak Sanatı* içinde, 2. Baskı, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 2002, s. 310-312.

_____, “Küllük”, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* içinde, 14. Baskı, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 2010, s. 84-86.

_____, “Borç”, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* içinde, 14. Baskı, İstanbul, Ötüken Neşriyat, s. 106-109.

_____, *Politika Dışı*, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 1994, s. 204.

19 Hüseyin Tuncer, *age.*, s. 9.

20 Bu edebiyat mahfilleri hakkında daha fazla bilgi için bk. Turgay Anar, *age.*, ss. 261-270; ss. 271-279; ss. 333-336; ss. 514-516.

21 Tarık Buğra’nın hayat çizgisinde dâhil olduğu ve üzerinde durulması gereken diğer edebiyat mahfilleri, çalıştığı gazetelerle zaman zaman uğradığı dergilerin idarehaneleridir. Tarık Buğra, 1950-1980 yılları arasında Ankara’ya gittiği dönemlerde *Hisar* dergisinin önce Sıhhiye Necatibey Caddesi’ndeki, ardından Kızılay Konur Sokağı ve Sağlık Sokağı’ndaki idarehanelerinde düzenlenen *Hisar* toplantılarına katılmıştır. Yazar; *Hisar* topluluğunu oluşturan isimlerin yanı sıra Mehmet Kaplan, Emine Işınsoy, Arif Nihat Asya, Malik Aksel, Cahit Öztelli, Ahmet Muhip Diranas, Turgut Özakman gibi isimlerle birlikte derginin idarehanesinde sık sık buluşmuş ve edebiyat sohbetleri yapmıştır. Benzer bir şekilde Tarık Buğra’nın Ankara edebiyat çevresinde *Töre* dergisi etrafında beliren çevreye dâhil olduğu da belirtilmelidir. Yazar, 1971-1985 yılları arasında zaman zaman Dündar Taşer, Erol Güngör, Mehmet Çınarlı, Necmettin Hacıeminoğlu, Mehmet Eröz, Ağâh Oktay Güner, Turan Yazgan, Amiran Kurtkan, Aclan Sayılğan, Faruk Kadri Timurtaş, Arif Nihat Asya, Yavuz Bülent Bakiler, Bahattin Karakoç, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu gibi isimlerin yer aldığı *Töre* dergisinin idarehanesindeki toplantılara da katılmıştır (Necati Tonga, “*Cumhuriyet Döneminde Bir Edebî Muhit Olarak Ankara 1923-1980*”, Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016).

- _____, “Kıraat/Hane”, *Bu Çağın Adı* içinde, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 1995, s. 214-215.
- İŞLİ, Emin Nedret, “Küllük Kahvesi”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, C. 5, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt ve Kültür Bakanlığı Yay., 1994, s. 169.
- KARABAY, Muhsin, “Tarık Buğra ve Güneş Rengi Yapraklar”, *Türk Edebiyatı*, S. 233, Mart 1993, s. 21.
- KISAKÜREK, Necip Fazıl, “Küllük Akademyası”, *Türk Edebiyatı*, S. 432, Ekim 2009, s. 14.
- TONGA, Necati, “Cumhuriyet Döneminde Bir Edebî Muhit Olarak Ankara (1923-1980)”, Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.
- TUNCER, Hüseyin, *Tarık Buğra*, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., 1988.